

Posudek školitelky na diplomovou práci Bc. Anny DAUTOVÉ

Huis Clos de Jean-Paul Sartre : la pièce et ses adaptations cinématographiques

Autorka předložené diplomové práce se dlouhodobě zajímá o dějiny francouzské kinematografie a v širším kontextu i o filmové adaptace literárních děl. V rámci mé přednášky „Francouzská literatura a film“ kdysi napsala velmi zajímavou seminární práci zahrnující podrobné analýzy vybraných sekvencí Hazanaviciova snímku *The Artist* (2011). Svou diplomovou práci původně zamýšlela věnovat filmovým adaptacím Zolova románu *U štěstí dam* (1883), ale nakonec se rozhodla – z mého pohledu příhodně – pro Sartrovu divadelní hru *S vyloučením veřejnosti* (1944) a specifickou problematiku vztahu mezi divadlem a kinematografií. Z filmových adaptací si studentka zvolila francouzské dílo režisérky Jacqueline Audryové (1954) a pak o deset let mladší britskou verzi (1964) Philipa Savillea.

Diplomová práce má přehlednou strukturu a jasné logické členění kapitol: Zatímco první část je věnována samotné Sartrově hře, část druhá srovnává jednotlivé adaptace s originálem a mezi sebou, a to v obecné rovině i prostřednictvím dvou konkrétních pasáží (Estelle hledající zrcadlo, Polibek Garcina a Estelle). Možná by se dalo uvažovat o určitém rozšíření druhé části, protože analýzy divadelní hry představují skoro dvě třetiny diplomové práce, zatímco filmové adaptace jsou podány o poznání stručněji. Bylo by zajímavé podívat se na ně v evropském kontextu filmových adaptací padesátých (Audreyová) a šedesátých let (Saville) a podrobněji zhodnotit vývoj, k němuž došlo na rovině estetické i ideologické.

Jednotlivé kapitoly věnované kontextovým, textovým a intertextovým analýzám *S vyloučení veřejnosti* obsahují obrovské množství faktografických informací (kvitují s povděkem, že autorka stručně zhodnotila celou Sartrovu divadelní tvorbu, když hledala styčné body a rozdílly se studovanou hrou), ale i originálních postřehů a jemných analýz. Z práce je cítit, že studentka Sartrovu filozofii dobře zná a že ji promýšlení jednotlivých variant výkladu bavilo. V některých pasážích bych uvítala kritičtější odstup (při vší úctě k Sartrovi, existencialistické představy o „povinné angažovanosti“ nebo o subjektu sebeutvářejícím se prostřednictvím sérií postupných voleb mají z dnešního pohledu jisté logické trhliny), nicméně autorčina snaha podpořit Sartra proti jeho dobovým oponentům nikdy nesklouzává do apodiktického tónu ani do učebnicových zjednodušení.

Po čistě formální stránce už nechci práci hodnotit, protože autorka mi průběžně zasílala jednotlivé kapitoly, které jsem postupně opravovala. Na základě běžného pročtení jsem nabyla

dojmu, že většina mnou navržených korektur byla zohledněna a začleněna do textu. Prostudovaná bibliografie odpovídá tématu a je přiměřeně rozsáhlá. Autorka se s přehledem pohybuje v rámci Sartrova originálu i obou adaptací a veškeré své hypotézy náležitě dokládá konkrétními citacemi. Systém poznámek pod čarou i další náležitosti jsou vypracovány velmi pečlivě a systematicky.

Obecně k předložené studii nemám žádné závažné výhrady. Snad jen závěr by mohl být obsáhlejší: stránka a půl textu nemůže adekvátně zhodnotit analýzy provedené na bezmála padesáti stranách a „otevřít“ problematiku dalšímu bádání, jak to francouzské zvyklosti vyžadují.

Do závěrečné diskuze bych měla jednu obecnější otázku: I když autorka připouští, že divadelní hra a film jsou dva různé typy umění, přičemž originál nemusí být nutně nadřazen adaptacím (konec konců existují desítky případů filmů „lepších“ než jejich knižní nebo divadelní podklad), přece jen obě adaptace do značné míry posuzuje kritériem „věrnosti“ originálu (Audreyová se více odklání od filozofického poselství, zatímco Savilleova verze je Sartrovi bližší...). Zajímalo by mne, zda se v jedné nebo druhé adaptaci nedá najít něco, co by šlo v nějakém smyslu „dál“, hlouběji než původní divadelní hra. Jinak řečeno, rozvíjí některý z režisérů Sartrovu filozofii, polemizuje s ní nebo explicitněji vyjadřuje nějaký v originálu jen naznačený detail? (Samozřejmě nepředpokládám, že by jeden nebo druhý filmař byl originálnější myslitelem než Sartre. Nicméně přinejmenším Saville je o čtvrt století mladší než francouzský filozof, takže jeho generační zkušenost už je jiná a „věrnost“ originálu musí hledat navzdory časovému odstupu. Když se podíváme do režisérova životopisu, uvědomíme si, že to už je člověk, který neposlouchal jazz, ale Boba Dylana, a nepoměřoval se s Camusem, nýbrž s Haroldem Pinterem...) Každá adaptace „po dvaceti letech“ už musí být koncipována hodně jinak než původní hra.

Diplomovou práci Anny Dautové vřele doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením „výborně“.

V Praze dne 23. 8. 2021

Doc. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.